

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
Sedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirani
pisma se ne sprejemajo — Uredništva
telefon št. 2030, upravnitstva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 — Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
mali oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke
in dneva po prazniku

Ali pride do razorožitve?

Na kolodvoru v Zenevi. Po mestu se je razširila govorica čudne vsebine. Ruski diplomati v Zenevi! Policija zastraži kolodvor, nihče ne sme blizu. V »hotelu de la Paix«, kjer se Rusi nastanijo, je celokupno osebje, od vratarja do sobarice in natakarja strogo preiskano in stalno pod policijsko kontrolo. To je v kratkih stavkih uvertura k trenutni razorožitveni konferenci in značilna slika za duh, milje in okoliščine, v katerih se konferenca vrši ter radi tega diktira vprašanje: Ali ne gre za nespretno organizirano komedijo, ki tudi kot igra ne more več izzvati aplavza pri občinstvu?

Kakor balzam na skelečo rano bi vplivala resnična razorožitev na evropsko gospodarstvo, evropsko miselnost in kulturno delovanje. Dala bi bodočemu zasedanju sveta društva narodov in plenuma mogočeno oporo pri razreševanju obstoječih mednarodnih konfliktov in izvršila bi težko, toda posrečeno operacijo na bolnih pljučih Evrope, ki naj vendar že enkrat zadahni iz prostih prs. Vzrokov je tudi dovolj. Na severovzhodu Evrope tli pod pepehom že leta sem žerjavica poljsko-litvanskega spopada in ravno te dni so Rusi pepelček podpihali, da je ogenj čisto na vrhu. Na jugu rožlja Italija in novo sklenjena albansko-italijanska pogodba pomeni vse preje kot željo po miru. Sestradena in kulturno zmrevarjena Evropa je z eno besedo prenasršena orožja; proračuni vojnih ministrstev rastejo od leta do leta in zavzemajo tretjino, bližajo se ponekod polovici vseh državnih izdatkov! Številni režimi slone izključno na bajonetih in kar je bilo pred vojno neznan, je prihranjeno našim dnom: Celotne zasebne organizacije ne verjejo več v moč lastnih idej, tovarštvo in zaupanje, ampak v prvi in zadnji argument samokresa in bodeala. Orožje je omamilo celo gibanja kot je socialno-demokratsko, ki kot načelni nasprotnik stalnih armad krepkeje kot med vojno glasuje za vojne kredite in deloma — kot je to v Rusiji — vbija v glavo svoje nazore in tolče nasprotnike zopet le opirajoč se na številno armado!

Zlo rodi zlo; klicarji miru imajo govore, a istočasno za kulisami mislijo na nova razstrelilna sredstva. Zaupanja ni, vere ni, in Evropa, ki je komaj delno prebolela svetovno klanje, se mrzlično pripravlja, da treščijo sebe še enkrat v prepast.

Dokazi so prezgovorni. Anglija trdi po zunanjem ministru lordu Chamberlainu, da mora kratkoma graditi bojne ladje, ker je velika vojaška moč potrebna za varstvo mej obširnega imperija. Sosedna Belgija se ne more več ponášati z lepo donečim naslovom »nevtralne države in se oborožuje kot vsi drugi. V Franciji je teoretično vzeto po novem zakonu vsak državljani vojaško obvezan. Nemčija ima sicer res dovoljenje le za 100.000 mož redne armade. A ta armada bo s svojimi dolgotrajnim šolanjem vzgojila same častnike, moštvo je vzela iz oboroženih desničarskih in levičarskih organizacij kot Stahlhelm in Reichsbanner ter milijonskih sportnikov, ki se itak poleg teka in nogometa vadijo tudi v strelnih vajah. Poljski proračun zahteva preko tretjine za vojne namene; ruska »rdeča armada« je ena najboljših in v srednji ter južni in vzhodni Evropi je militarizem hoče-nočeš v najboljši državni oskrbi. Italija je v oboroževanju tako daleč, da ima poleg armade, milice tudi oboroženo strankarstvo in Mussolini brez pridržka izjavlja da verje le v zmago orožja. Vreden sodrug mu je španski Rivera.

Zlo rodi zlo in morja je bolezen še hujša, če premislimo, da tudi notranji red mnogih držav sloni na brutalni sili. Fašizem je preklasičen zgled; boljše vizem enako. Diktature se po teh zgledih kotijo kar po vrsti. Španija ne ve, kaj je življenje pod svobodnim solncem; Poljsko diktira maršal Pilsudski, Litvo diktator Waldemar. Diktatorji se menjajo na Grškem, Bolgariji in Romuniji. In dočim so bili pred vojno atentati nekaj, kar je vzbudilo splošno pozornost, so v naši dobi že nekaj običajnega. Redko je izslediti v zgodovini dobo, v kateri bi v razmeroma kratki dobi padlo kot žrtev orožja toliko politikov in diplomatov kot sedaj in kjer bi zasebni ljudje tako radi izvrševali samomore kot danes!

Razorožitvena konferenca, ali boš izpolnila upe, ki bi jih opravičeno stavila vate Evropa? Uvodoma smo navedli zgled, kako je bila sprejeta ruska delegacija v Zenevi. Boje se atentatov na njo; drugi diplomatje — nezaupljivi sami — tudi ne skrivajo, da prvo boljše vizem

Albanski ministri s fašistovskimi izkaznicami.

Italija sama sebe prepričuje, da dela za svobodno Albanijo. — Ves svet proti Italiji. — Labudja pesem pokojnega Bratiana. — Čehi dokazujejo, da je tiranska pogodba proti Društvu narodov.

(Telefonsko poročilo »Slovenčevga« dopisnika.)

ž Rim, 28. nov. Iz Tirane poročajo: O priliki današnjega državnega praznika v Albaniji je državni delegat fašistovske stranke Orsini izročil albanskemu zunanjemu ministru Vriioniju, albanskemu poslaniku v Rimu Kemilu Dino, podpredsedniku albanske zbornice Husseinu Vriioniju in še drugim albanskim osebnostim izkaznice za »fašistovske simpatizante«, ki jih izdaja vodstvo fašijev v inozemstvu. Izkaznica se jim je izdala v zahvalo za njihove velike simpatije in občudovanje fašizma in »dučaja«.

Albanska pogodba je »instrument vojne«.

v Pariz, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Listi obžalujejo, da se je besedilo francosko-jugoslovanske prijateljske pogodbe objavilo šele večeraj, ker je od podpisa dalje imel fašistični tisk priliko o vsebini in pomenu pogodbe širiti neresnico, dasi je Mussolini natančno vedel za vsebino, ker mu je bila sporočena. Ker pa je javnost o njej ni vedela ničesar, je Mussolini porabil to priliko in pogodbo navedel za vzrok sklenitve italijansko-albanske pogodbe. Pri primerjanju obeh pogodb imenuje »L'Oeuvre« italijansko-albansko pogodbo kot »instrument vojne«, med tem ko »Echo de Paris« imenuje francosko-jugoslovansko pogodbo kot »diplomatično pomoč«.

ž Rim, 28. nov. Italijansko časopisje splošno polemizira z noto agencije »Avala« glede stališča jugoslovanskih političnih krogov napram italijansko-albanski pogodbi. Kakor vselej, je najizrazitejši »Popolo d'Italia«, ki ugotavlja, da se je prvič zgodilo, da se upa kdo kritizirati postopanje nepristranskega in nad vse korektnega tajnika Društva narodov. Tajnik bo sam odgovoril, ako se mu bo zdelo vredno diskutirati z poluradno agencijo majhne države. Napad na tajnika Društva narodov ima namen razdeliti države, včlanjene v društvo, v dve skupini in razbiti društvo samo. »Avala« desavuirala Marinkoviča in Brianda in priznava, da sta Jugoslavija in Francija v francosko-jugoslovanskem paktu zavzeli stališče napram Italiji in Albaniji. Tiranska pogodba potrjuje italijansko politiko stabilnosti v Albaniji, med tem ko francosko-jugoslovanska pogodba balkanizira Francijo in jo zaveja v avanture pansrbijanstva, katerega žrtev je že enkrat postala Rusija. Srbija ne bi nikdar vrgla baklje v smodnišnico v Sarajevu, da ni računala na pomoč Rusije. Izvor poloma Rusije je treba iskati v imperijalističnih norostih megalomanske srbske vojaške kaste. »Avala« ugotavlja, da Italija s tiransko pogodbo ni mogla odgovoriti na francosko-jugoslovanski pakt, ker tiranska ne odtehta pariške. Italija bo rada sledila nasvetu, ki sledi iz te ugotovitve in bo sledila zgledu Francije nesmrtnih, demokratičnih, človeških lokarnskih in ženevskih načel, ki so dokazala, da se zveze dajo sklepati z bližnjimi in daljnimi državami za hrbtno in ob bok prijateljev in sovražnikov. Italija bo to storila v svrhu miru, saj tudi francoske zveze služijo za jamstvo angela miru.

60 slovenskih učiteljev odpuščenih.

ž Postojna, 28. nov. Na zadnji seji je šolski svet za Julijsko krajino razpravljal o položaju slovenskih učiteljev v Italiji. Na dnevnem redu je bila zadeva 38 slovenskih in hrvatskih učiteljev, ki se niso prijavili k iz-

sodelovanje v Zenevi ni brez zakulisnih tendenc. Ruska nota Poljski docet! Ruske čete ob meji demonstrirajo. Morda pa so sovjetski diplomati tako dalekovidni, da vidijo v svojem koraku agitacijsko sredstvo med delavskimi masami za slučaj, da ta konferenca ostane brez uspeha in bo geslo zoper evropski kapitalizem in militarizem užigalo tudi tam, kjer do sedaj III. internacionala ni mogla pridobiti tal in bo boljše vizem na ev. metazu, ki grozi, če ne pride do spametovanja, imel lažje dosegljiv, a zato nič manjši plen? Češ: Mi smo že tedaj zahtevali razorožitev, a pri nas militarizma sploh ni!

KAJ JE PREROKOVAL BRATIANU?

v London, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Nekoliko dni pred smrtjo je pok. ministrski predsednik Bratianu izjavil posebnemu poročevalcu lista »Sunday Times« v intervjuju, da bo zunanje-politični optimizem Mussolinija morda proti njegovi volji zapletel v vojno. Napete odnose med Jugoslavijo in Italijo je posebno obžalovati, ponehanje napetosti pa brez angleškega vplivanja ni možno.

Tudi Čehi za Jugoslavijo proti Italiji.

v Praga, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Legionarski list »Narodni Osvobodenci« imenuje sklep italijansko-albanske pogodbe nasprotje k mirovni logiki, če se označuje kot odgovor na francosko-jugoslovansko pogodbo, ker le-ta ne izraža nobene agresivnosti na nobeno stran. Bojazen pred italijansko ekspanzivnostjo je tem bolj upravičena, ker se njeni cilji ne morejo uganiti. Društvo narodov bi moralo v interesu svojega političnega in moralnega prestiža zavzeti k tej nevarni pogodbi svoje stališče. Tudi Stranskega »Lidove Noviny« in dr. Kramářev organ »Narodni Listy« pišejo o tej pogodbi, v kateri vidijo razširjenje italijanske operacijske baze na Balkanu. »Narodni Listy« pravijo: Mussolini gre brezobzirno proti svojemu cilju. Njegova politika pa je jasna, tako da se oni, proti katerim je ta politika naperjena, lahko pripravijo.

Bolgari se drže v rezervi.

v Sofija, 28. nov. (Tel. »Slov.«) »Zora« piše z ozirom na italijansko-albansko pogodbo, da so taki pakti sposobni ogroziti mir na Balkanu. Grožnje jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Marinkoviča napram Bolgarski dokazujejo, da postajajo balkanske države, ki uživajo podporo kake velesile, drzneje in bojevitije. Za Bolgarsko pa je z ozirom na ogrožanje njene lastne samostojnosti splošno vprašanje ogroženja Balkana manj važno. V političnih krogih dela Marinkovičev govor večji vtis, kakor besedilo tiranskega pakta. Izjavlja se, da mora biti prva skrb Bolgarske varovanje njene lastne neodvisnosti in njenih mej.

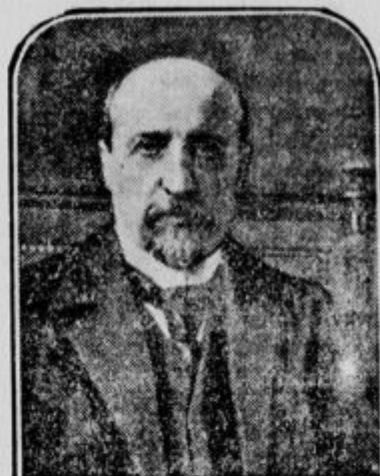
Sedaj že »ženitev grško-italijanskega duha«.

v Atene, 28. nov. (Tel. »Slov.«) O priliki proslave stoletnice italijanskega pesnika Ugo Foscola na otoku Zakintu, katere se je udeležil tudi predsednik italijanskega senata in italijanski državni podtajnik za prosveto Bodrero, došlo do velikih grško-italijanskih prijateljskih manifestacij. Zunanji minister Mihailokopulos je imel slavnostni govor v italijanskem jeziku o ženitvi grško-latinskega duha. Državni podtajnik Bodrero in italijanski poslanik v Atenah Arlotta sta imela prisrčne zahvalne govore. Bodrero je izjavil atenskim novinarjem: Prepričan sem, da tolmačim čustva svoje vlade, če rečem, da v zgodovini Evrope in dežel ob Sredozemskem morju Italija in Grčija nikdar nista bili tako pripravljene pripadati druga drugi in se razumeti, kakor sedaj.

pitu iz italijanščine, ali pa niso izpita prestali. Šolski svet je na predlog šolskega nadzornika sklenil, da se proti tem učiteljem porabi zakon od novembra 1925 in da se ti učitelji odpuste iz službe. Na isti seji je šolski svet odobril predlog, da se vpokoji vseh 22 slovenskih učiteljev, ki so poučevali v slovenskih tržaških predmestjih.

Ravno ob tej konferenci se človeku vsiljuje vprašanje, ki si ga je zastavil g. prof. Ušeničnik ob koncu velikega dela »Sociologija«: Ali mora biti pabnjeno človeštvo najprej v propast, preskusiti vse nižine zablod da se šele potem vrne nazaj h krščanstvu? Mnogi pravijo: da...

Dogodki in dosedanje delo ne opravičujejo optimizma. Gotovo je pa tudi, da tista kulturna, politična, socialna gibanja, ki mirno sožitje programatično izpovedujejo, niso dovolj aktivna, niso dovolj dosledna, iniciativna ter prepustljajo vodstvo javnega življenja mesto novim — starim ljudem!

Seitz,
dunajski župan, na katerega je bil izvršen
atentat.

Poljska pravi: Z Litvo hočemo mir!

v Varšava, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Poljska vlada ni dosedaj ničesar odgovorila na rusko noto glede poljsko-litvanskega spora. Danes pa je obenem vsem vladam, s katerimi je sploh v diplomatskih odnosih, torej državam v Društvu narodov in tudi Rusiji poslala v obliki note obrazložitev svojega stališča v litvanskem sporu. Poljska nima nobenih namenov, ki bi mogli ogroziti politično neodvisnost ali teritorialni obstoj litvanske države. Edina njena želja je doseči z Litvo normalne sosedske odnose, kar pa so litvanske vlade vedno kategorično odklanjale, ki vse živijo v domnevi, da so v vojnem stanju. Poljska vlada je mnenja, da tako pojmovanje ogroža splošni mir. Prepričana je, da vse vlade in prosvetljeno javno mnenje vsega tega sveta uvideva upravičenost poljskega mnenja in da bo porabila vsa primerna sredstva, ki so na razpolago, da se doseže konec s toliko krdovrtnostjo vzdrževanega vojnega stanja.

Litva zaupa v Nemčijo in Rusijo.

v Kovno, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Dopisnik »Vossische Zeitung« je imel danes razgovor z litvanskim ministrskim predsednikom Voldeymarasom, ki je izjavil o položaju: Nam ne grozi nobena nevarnost, da bi nas Poljska napadla, ker se bo Poljska čuvala zaneti požar na vzhodu in omajati svojo lastno pozicijo. Vesti o dozdnevni poljski ofenzivi so se širile v svetu, da bi povzročile zmedo na Litvanskem; Rusija in Nemčija, ki nasledujeta reno mirovno politiko, pa bosta varovali Litvo. Litva se nikdar ne bo odrekla Vilni. Upamo, da bo konflikt s Poljsko končan v Zenevi. Litvanska vlada ima razen tega dokaze za to, da je Poljska financirala Plekaitisov pokret.

Poljski parlament razpuščen.

v Varšava, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Državni predsednik je danes na dan, ko poteče ustavne legislaturna doba, formalno razpustil poljski parlament.

Velesile naj odločijo o razorožitvi.

pravi vodja naše delegacije dr. Markovič.

v Beograd, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Za vodjo naše delegacije za razorožitveno konferenco, ki se prične 3. decembra v Zenevi, je imenovan g. dr. Laza Markovič. Danes je dal časnikarjem sledečo izjavo: »Stališče naše vlade je, da bomo prepustili velesilam, da se med seboj sporazumejo. Naše stremljenje gre vedno za tem, da soglašamo z Anglijo in Francijo. To so bile osebne direktive naši delegaciji pri prejšnji konferenci. Ker sta bili stališči Francije in Anglije različni, smo se bolj približali francoskemu stališču. Kraljevina SHS vodi vseskozi miroljubno politiko. Mi ne predstavljamo nobene nevarnosti za nobenega našega sosedo. Glavni in edini cilj naše zunanje politike je varovati mir. Temu cilju se podreajo vsi drugi interesi našega položaja nasproti zunanjemu svetu. Zato nimamo nobenega povoda, da bi se izogibali temeljiti razpravi o razorožitvenem problemu. Naša delegacija bo pri pripravljani konferenci naše stališče zagovarjala, da s tem pokaže, da je naša država pripravljena začeti z zmanjšanjem svoje obrambne moči, čim dobi uspešno in polno jamstvo za svojo varnost. Če takšna jamstva pri sedanjem stanju in pri današnjih razmerah na Balkanu in ob Balkanu obstojajo ali ne, to je vprašanje, na katero prav lahko damo odgovor.« G. Markovič odpotuje z našo delegacijo 30. t. m.

Hinavsko hujskaštvo.

SDS je zadnji čas prevzela vlogo zločinca, ki je hišo zažgal in je tako satansko hudoben, da ne dovoli, da bi drugi gasili in nesrečo omejili.

Kaj pa je vsakokratna proračunska borba? Ali ne morda nujna in neizogibna posledica centralistične ustave? Ali bi bil proračun, ki bi rezal v našo univerzo, ki bi hotel krivico za naše uradništvo, ki bi v polni meri ne upošteval katoliške cerkve, ki bi nas v najvišji možni meri ne zadovoljil, sploh mogoče, če bi imeli državo urejeno po naših avtonomističnih načelih? Ali ni vsak centralističen proračun nujno za nas neugoden? Ali SDS tega ni vedela? Ali ji ne dopovedujemo tega že devet let?

SDS se baha in slavi kot stvariteljica centralizma, kot avtorica centralistične ustave. SDS je skrbela, da se je centralizem razpasel in zajedel v državno življenje, SDS je poskrbela, da je s centralizmom prišla nujna njegova spremljevalka korupcija. Ker namreč centralizma niso mogli osloniti na argumente, ker ga je ljudstvo odklanjalo, je SDS znala nanj navezati svoje čaršijske poslovne prijatelje, da osebna korist zavzame mesto, kjer bi moral odločati blagor države.

Mi smo v boju proti centralizmu in ravno ta boj označuje našo notranje politično linijo, pa naj smo v vladi ali pa v opoziciji.

Te dni bide slovenska parlamentarna delegacija zopet ljut boj za vsako postavko centralističnega proračuna. Položaj je danes tak, da je ta boj uspešnejši in umestnejši, da ga bijemo v vladi in s sodelovanjem pri upravi države kot v opoziciji. Naša naloga je, da v vladi vztrajamo in boj čim uspešneje zaključimo. Pri tem mora slovenska javnost delo svojih zastopnikov podpirati s sredstvi, ki so njej na razpolago.

Poglejmo primere. Univerza! Naša je, branim jo, skrbimo in delamo zanjo in trpimo z njo, kadar se vznemirja in trese za obstoj. Karkoli je zanjo mogoče ukreniti, smo storili. V letošnjem proračunu, smo jo rešili, tako da letos o okrnitvi sploh ni govora, kakor se je mislilo še pred par tedni. Tudi proti § 44. vodimo borbo in pozdravili smo, ko se je zgenila javnost.

Kako je kvitirala SDS to vprašanje? Lop po klerikalcih! Oni nam jemljejo fakultete, oni zatirajo kulturo, udri, laži, hujskaj, obrekuje! To gre po mestu in deželi — tako SDS rešuje univerzo. Za SDS bi bila univerza rešena takrat, ko ne bo nobenega vseučiliškega profesorja v Ljubljani več in v Belgradu nobenega zastopnika SLS. Ali si je mogoče misliti perfidnejšo igro?

Drug zgled: Zvaničniki in služitelji. Nič novega ni prinesel finančni zakon. Lanski paragraf je v celoti prevzet. Nobene nevarnosti ni za sedanje prizadete državne uslužbence. Mi smo nevarnost nestalnosti zvaničnikov in služiteljev že lansko leto pobijali. Naš minister je zanje izposloval fond za zavarovanje. Zopet mirno lahko trdimo, da so bili naši zastopniki naravnost iznajdljivi, da so obvarovali nižje državno uslužbenstvo vsake nesreče in škode. Ali je mar kaka škoda, če ne bo nov uslužbenec takoj prvi dan sprejet kot stalni nameščeneec? Ali ni povsod neka provizorna doba? Ali ni bilo tudi pred vojno tako? In končno, ali bo vsak, ki bo na novo sprejet, moral biti dnevničar? Po sedanjem zakonu niti od daleč ne. Skratka lahko trdimo, da finančni zakon ne predstavlja nobene nevarnosti za zvaničnike in služitelje, in to po zaslugi SLS, ki je izvojevala spremembo prejšnjega nesrečnega besedila tega paragrafa že v lanskem finančnem zakonu.

Nahujskali in razpihali so vprašanje služiteljev agitatorji SDS. Že ves teden so spretno pripravljali netivo, v nedeljo pa aranžirali nerodno predstavo, v kateri je igral glavnega junaka dr. Kramer, SDS pa naj bi bil zbor proglasil za kraljico in vladarico vseh služiteljev in zvaničnikov. »Slovenec« vabila na zbor ni prejel, ni nam tudi znano, da bi ga bil prejel kak poslanec SLS. Tudi če ga je kateri prejel, ni bilo neobhodno potrebno, da se na shodu vpije proti odsotnim poslanecem SLS, ker so vsi v Belgradu, da kot člani vladne večine delajo in si ne morejo dovoliti odsotnosti, kakor g. dr. Kramer.

Ta gospod je seveda izbral to priliko, da dobrovernim služiteljem in zvaničnikom na polni glave z razstrelivom SDS. O redukcijah, je govoril ta gospod, o redukcijah, ki jih ni in o katerih misli dr. Kramer, da morda bodo, nič pa ta gospod ni vedel o redukcijah, ki so bile, ki so bolele, ki jih je izvršila SDS. Uradništvo, je rekel dr. Kramer, da se mu smili. Nič pa ni bilo usmiljenja, ko so slovenski uradniki zapuščali svoje družine in pod kruto SDS odhajali v trpljenje v južne kraje. Nič ni bilo usmiljenja, ko so stotine slovenskih častnikov pod vlado SDS postavili na ulico, nič ni bilo srca, ko so preganjali pod SDS slovenske učitelje!

Hinavščina SDS brez meje! Tudi služitelji so jo dobro čutili. Zato so agitatorji SDS na nedeljskem shodu slabše opravili kot si morajo misliti.

Kdaj bo že ves narod spoznal vso grodobo te hinavščine? Kdaj bodo vsi poštenjaki vrgli iz svojih hiš glasila nepoštenosti? Ali je še mogoče, da v SDS vztraja človek, ki hoče ostati mož, značaj in dober državljani?

Zakon o izenačenju davkov v odboru sprejet.

r Belgrad, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je pričela v davčnem odboru splošna razprava o zakonu o izenačenju davkov, ki ga je predložila vlada. Bolnega finančnega ministra je zastopal generalni ravnatelj davnega ravnateljstva pri finančnem ravnateljstvu g. Dušan Letica. V svojem ekspezeju je omenil, da je predloženi zakonski načrt v glavnem načrt, ki ga je pretresal že lansko leto davčni odbor in o katerem se je sestavilo poročilo za narodno skupščino. Ker je bila skupščina razpuščena, se o tem načrtu ni razpravljalo. Vendar se je ta načrt v marsičem zelo zboljšal in se zelo razlikuje od tistega zakona, ki ga je meseca marca sprejel skupščinski odbor. Spremembe so velike in gredo samo v korist davkoplačevalcev. Med drugim je generalni ravnatelj navedel sledeče spremembe:

Davek za ročne delavce se silno zniža.

Ta davek se bo odsejal plačevalci pavšalno, in sicer 60 Din letno, oziroma 30 Din polletno. To se pravi, da bo tisti delavec, ki zasluži približno 500 Din, plačeval 1%, če pa zasluži 1000 Din, samo ½%. To pomenja ogromno znižanje napram sedanjim davkom.

Invalidski in komorni davek odpadeta.

Opadle bodo vse državne doličade, med njimi invalidski in komorni davek. Namesto invalidskega in komornega davka se za vse davke odstotek, ki

je bil v dosedanjem zakonskem načrtu, zviša za 2%. Z ozirom na dosedanje višino invalidskega in komornega davka pomenja to veliko in znatno znižanje.

Znižanje dohodnine.

Hišni davek bo znašal 20% od dohodka. (Dosedaj je n. pr. v Ljubljani znašal 60%, pri nas na deželi 88%.) Dohodninska lestvica ostane nespremenjena z ozirom na omenjeni zakonski načrt, ki je bil marca sprejet v narodni skupščini, kar zopet pomenja znižanje z ozirom na dosedanje stanje. Privatnim nameščencem se sedaj dohodnina znatno zniža. Trgovski potniki plačajo 1000 Din pavšalno.

Poleg tega so besedila posameznih zakonskih določb natančna in jasna. Da bi se moglo izvesti pravilno izenačenje davkov, je vlada odredila pospešitev dela z uvedbo katastrof v tistih pokrajinah, v katerih še ni katastrofa.

Radi tega se finančni efekt ni mogel točno izračunati, pač pa je generalni ravnatelj pri posameznih vrstah davkov dal na razpolago vse podatke, ki jih ima generalno ravnateljstvo za davke.

Vsi govorniki so izjavljali, da je izenačenje davkov potrebno in da bodo radi tega vsi glasovali za ta načrt. Nato se je vršilo glasovanje in je bil zakonski načrt sprejet z vsemi 16 glasovi. Odbor bo sedaj stalno delal. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu je nadaljevanje razprave o splošnih naredbah in o zemljiškem davku.

Veliko nezadovoljstvo v Radičevem klubu.

r Belgrad, 28. nov. (T. »Sl.«) V Radičevem klubu se je pojavilo veliko nezadovoljstvo s politiko Radičeva in njegove najbližje okolice proti bosansko-hercegovinskim muslimanom. Vidi se, da iščeta Radič in sarajevski poslanec Šutej vsako priliko, kako bi napadla muslimane. Radi tega je prišlo v parlamentu do burnih in strašnih spopadov med radičevci in muslimani. Nekateri Radičevi poslanci, med njimi Krnjevič, Preka in drugi, so v klubu javno očitali Šuteju, da dikтира njegovo politiko nasproti muslimanom strast, katero so vzbudile osebne razmere, da pa je škodljiva za hrvatsko stvar v Bosni in Hercegovini. Šutejeva in Radičeva taktika napadanja muslimanov ob vsaki priliki bo imela to posledico, da se bodo vsi muslimanski elementi odvrnili od hrvatstva in se tembolj približali srbskim strankam v svoji deželi. Sploh vlada v celem klubu proti nepremišljenim napadom Šutejevim veliko nezadovoljstvo.

Proti strankarskemu izrabljanju vseučiliškega vprašanja.

r Belgrad, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Povo-dom manifestacij, ki se v Sloveniji prirejajo za ohranitev vseučilišča je dal ugleden član Jugoslovanskega kluba Vašemu dopisniku sledečo izjavo:

»Priznati se mora, da so različne slovenske organizacije pričele v velikem stilu prirejati manifestacije v korist neokrnjenega slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Očividno bi morale te manifestacije vplivati na odločujoče faktorje v centru, v Belgradu, da bi gledali z drugimi očmi na našo najvišjo kulturno ustanovo. Toda, kakor se vidi, so manifestacije srčno slabo prirejene, kajti od vseh manifestacij je v belgrajsko javnost prišlo samo to, da so nekateri slušatelji ljubljanske univerze enkrat zadnje dni demonstrirali radi univerze po ljubljanskih ulicah ter klicali: »Doli klerikalci! Doli vlada!« Naš klub do danes ni prejel nobene resolucije, niti pismene, niti brzojavne, ki bi se bila kjerkoli sklenila v korist neokrnjenega vseučilišča. Zato je opravičena sumnja, če je dobila vlada sploh kako poročilo o razpoloženju slovenskega naroda z ozirom na to zadevo. Ne vemo, ali je demonstracije slušateljstvo v resnici vršilo ali ne. Toda to vemo, da mi, ki se vsak dan in vsak trenutek brigamo za obstoj in prospeh slovenske univerze, ne bomo mirno prenašali izkoriščanje vseučiliške zadeve v strankarske namene, posebno ne od strani onega dijaštva, ki pripada k stranki, ki v Belgradu dan za dnem intrigira proti slovenski univerzi in se veseli njenega postopnega okrnjevanja. Slovenska javnost mora na katerikoli način obračunati z nasprotniki slovenske univerze med Slovenci samimi. Šele potem se bo lahko delalo sistematično in z vso odločnostjo za najvišjo kulturno zahtevo Slovenecov.«

K čl. 44. fin. zakona.

(Iz naših univerzitetnih krogov.)

Resolucija, ki jo je sklenil univerzitetni svet ljubljanske univerze, potrebuje še nekega dopolnila glede kvalitete čl. 44., na katerega vsaj belgrajski pravniki ne bodo smeli biti ponosni.

Ljubljanska univerza je bila ustanovljena z zakonom od 23. julija 1919 Služb. nov. št. 85 (uradni list za Slov. št. 140). Mat. ljubljanske univerze je bila Slovenija, oče zedinjenje, kumoval ji je Ljuba Davidovič, a babica ji je bil naš dr. Danilo Majaron. Vse to et meminise juvabit... V zakonu je obseg univerze natančno določeno: teološka, juridična, filozofska,

K debati o borzah dela.

V predvčerajšnji debati o posredovalnicah za delo v finančnem odboru naše narodne skupščine je govoril tudi g. dr. G. Žerjav, torej mož, ki je z g. dr. V. Kukovcem stal ob zibelki dosedanje organizacije te prevažne socialne institucije. Kdor je količkar sledil razvoju in usodi naše socialne politike pa ve, da so se posredovalnice za delo jako lepo in uspešno razvijale le prva tri poveljna leta, a da se je začel njih rapiden propad ravno z ministrovanjem gg. dr. Kukovca in dr. Žerjava. Zakon o zavarovanju delavcev, ki je bil sklenjen in uveljavljen za časa ministrovanja teh dveh gospodov, je namreč razdril njih dotedanjo dobro organizacijo ter onemogočil vsako iniciativno delo. Vsa nadaljnja usoda te institucije je bila potem le naravna posledica citiranega zakona, ki je živ dokument za trditev, da niso imeli njega avtorji niti najmanjšega pojma o vprašanju, o katerem so odločevali.

Pri predvčerajšnji debati o nadaljnji usodi posredovalnic za delo se je zopet oglašil g. dr. Žerjav in to pot zahteval naj se združi ta institucija z — bolniškimi blagajnami. Sem mnenja, da bi imele te institucije potrebno stabilnost in možnost razvoja le v rokah oblastne samouprave in da bi bilo to boljše kot nameravani način reorganizacije, toda združiti jih z bolniškimi blagajnami, kakor zahteva g. dr. Žerjav, bi se reklo kako mešati s kislim zeljem, Res. obžalovati moramo, da nismo zvedeli, s čim je g. Žerjav utemeljeval to znamenito misel in kako si jo predstavlja. Vsak, ki se je količkar pečal s socialno politiko, mora priti po tej izjavi do prepričanja, da g. Žerjav, ki je bil dlje časa celo minister za socialno politiko, sploh nima preveč jasnih predstav, kaj je bolniška blagajna in kaj je posredovalnica za delo in kakšen je njih delokrog.

Fr. Erjavec.

Bratianu pokopan kot vladar.

v Bukarešt, 28. nov. (Tel. »Slov.«) S pravim orijentaliskim pompom je bil včeraj pogreb pokojnega ministrskega predsednika Joana Bratiana. V Ateneju, kjer je Bratianu ležal na mrtvaškem odru, je govorilo 14 govornikov. Nato so krsto dvignili ministri in jo nesli na topovsko lafeto, na kateri so truplo prepeleljali na kolodvor. Truplo so pokopali na posestvu Bratiana v Florici. Pokopa so se udeležili kraljica-vdova, princ Nikolaj, diplomatski kor, člani vlade, senata in parlamenta, ki so se pripeljali v Florico s tremi posebnimi vlaki.

Vintila Bratianu šef stranke.

v Bukarešt, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je bil na predlog notranjega ministra Duca izvoljen Vintila Bratianu za voditelja liberalne stranke. Na seji stranke je Duca predlagal, da se pok. Bratianu v Bukareštu postavi spomenik z napisom: Velika Romunija, ekspropriacija, vpostavljenje, splošna volivna pravica. Predlog je bil sprejet.

Manin je neizorosen.

v Bukarešt, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj in danes je imel voditelj narodne kmetijske stranke Maniu daljše razgovore z zunanjim ministrom Titulescom v njegovem stanovanju. Titulescu mu je stavil nove predloge glede sestave koalicijske vlade. Sedanji parlament bi po tem imel najprej sprejeti proračun, potem pa bi bil razpuščen. Pri prihodnjih volitvah naj bi liberalci in narodna kmetijska stranka nastopili s skupnimi listami in dobili vsaka pol mandata. Maniu je te predloge odklonil in zahteval takojšnji razpust parlamenta ter posebne liste vseh strank pri volitvah. Za jutri se namerava razgovor med Maniom in Vintilo Bratianom, ki bo najbrže imel isti rezultat, kakor včerajšnji in današnji razgovori. Verjetno je, da bo pri tej priliki Maniu prečital deklaracijo narodne kmetijske stranke, ki pomeni začetek boja za strmoglavljenje vlade.

Kardinal Bourne proti Action française.

ž London, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Kardinal Bourne, westminsterski nadškof, je imel v Tydfieldu v valeški pokrajini velik govor, v katerem je branil Vatikan in Sv. Očeta v borbi zoper Action Française. Action Française si je izmislila, da je Sv. Oče germanofil in da skuša s pomočjo Nemčije uveljaviti svoj vpliv v svetovni politiki. Politika Sv. Stolice je globoka in enostavna: Cerkev dovoljuje, da je katoličan pristaž lahko vsake stranke, ki ni Cerkev sovražna. Ne more pa trpeti, da se identificira s katerokoli stranko, kakor tudi ne more dovoliti, da bi jo kaka stranka izrabljala v dosego lastnih političnih ciljev. Pristašem Action Française je na prosto dano, da verjamejo v monarhijo in da skušajo z ustavnimi sredstvi obnoviti monarhijo, toda Cerkev se ne more identificirati s tem čisto političnim ciljem. Politika Pija XI. napram Action Française je ista kakor politika Pija X. napram Syllonu, ki je skušal identificirati Cerkev s svojimi političnimi cilji.

Vest o papeževi boleznij ni točna.

v Rim, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je razširila vest, da je papež obolel, kar je v vatikanskih krogih izzvalo veliko vznemirjenje. Danes se uradno javlja, da je papež najboljše zdravja.

Kraljevska dvojica pride v Zagreb.

ž Zagreb, 28. nov. (Tel. »Slov.«) Mestni župan g. Heinzl je danes odločno izjavil, da pride v Zagreb na daljše bivanje kraljeva dvojica.

Moderni promet v Mariboru - delo SLS.

Ni še preteklo leto dni, kar se je mestna občina mariborska lotila velikega dela: vpeljave avto-prometa v mesto in okolici. Dasi ko mnogi gledali skeptično na to stran, moramo danes reči, da je mestna občina pod županom dr. Leskovarjem ustvarila vsiliko moderno in za mesto izredno ugodno novo prometno linijo: Avtobus-promet.

ing. I. Tomšič,
vodja avtoprometa mestne občine
mariborske.

Razvoj avtoprometa.

Na božični dan 1926 je vozil prvi avto na progi Maribor—Celje; januarja 1927 je začel voziti na progi Maribor—Selnica—Fala; v juniju se je vpeljala posebna proga Maribor—Rogaška Slatina in Maribor—Ruše; meseca julija se je moral na progi Maribor—Celje vpeljati že drugi voz, da vozita sedaj na tej progi dva avtomobila; dne 28. oktobra letos pa se je otvoril avtopromet po mestu samem. Torej tekem enega leta tako razveseljiv razvoj, da so vsi pomisleki, vse sumnje in očitjanja prenehala, da prihaja posebno iz revnejših delav-

Promet za časa socialističnega župana v Mariboru.

Henri Duvernois — N. K.:

Gospod Bigabiševranski.

— Kakšno ime! je vzkliknila gospa Horvatova.
— Mogoče! je odgovorila gospa Košutnikova. A je ime, ki predstavlja 300.000 dinarjev rente. Gospod Bigabiševranski — kličem ga za Julčka, saj sem ga takorekoč še pestovala — se je nekam zagledal v vašo Marico in menim, da bi rad poprosil za njeno roko, toda...
— Ali je poleg še stodač?
— Takole je: gospod Bigabiševranski je preprosto človek. Klin za klinom je zlezel po lestvi sreče — prav je, da povem — saj je bil zidar. Postal je delovodja, solastnik, končno gospodar. Tak je, kot ga je delo vzgojilo. Vi pa ste presneto gosposki. Živite v razkošju, pred katerim je Julčka strah. »Ljuba moja gospa Košutnikova,« mi je dejal, »oštariji moram jesti, pa sem sedemkrat na milijonar. Ona gospodična je prebito čedna. A če prav ima samo 150.000 dinarjev dote, govori vendar zgolj o tenisu in sportu. Stavim, da niti ne zna kajca v mehko skuhati!«
— Res je.
— Vidite!
— Čemu pa je Marici treba pri našem položaju, da bi silila k štedilniku? Ima svojo maturo, kar je, mislim, bolje. Govori tri jezike in se razume na vse sporte. Vaš gospod Bigabiševranski je kozel kljub svojim sedmim milijonom.
— Ali vam je kaj za tak zakon?
— Kako ne!...
— Tedaj me ubogajte: naj se gospodična kaže dobro gospodinja, preprosto in pri kuhinji pripravno. Naj nikar ne hodi na dan s svojo izobrazbo, ne s

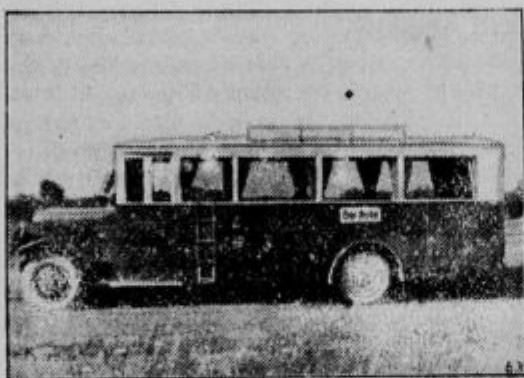
skih in kmetskih krogov glas: »Tudi nam je mestna občina mariborska oskrbela, da se moremo posluževati najmodernejšega prometnega sredstva — avtomobila in to za malenkostno odškodnino 1 Din za 1 km!

V mestu.

Mestni avtobus-promet je šele začel funkcionirati. Vozita šele dve progi: I. linija kadetnica—kolodvor in III. linija Pobrežje—Glavni trg—Koroška cesta. V kratkem se vpelje II. proga Studenci—Melje, za tem še IV. proga Glavni trg—Tezno in V. proga Maistrova ulica—Strossmayerjev drevored—Glavni trg—Tatenbachova ulica—mimo klavnice na Meljsko cesto. V časopisju se redno ponavljajo prošnje posameznih predmestij da naj se te tri proge, ki še niso upostavljene, čimprej upostavijo, kar kaže vsesplošno zadovoljstvo nad tem novim prometnim sredstvom v Mariboru. Avtobus-promet je daleko bolj elastičen in bolj priročen ter bo gotovo tudi cenejši kot je starinski tramvaj, o katerem so svoj čas Mariborčani sanjarili, a se danes ne zmenijo več za njegovo vpeljavo.

Osobe in avtomobili.

Avto-promet je dodeljen vodstvu plinarne. Vodja avto-prometa je ravnatelj plinarne ing. Dušan Tomšič. S svojo izredno spretnostjo in vnemo je v kratkem času vpeljal promet, da posluje brezhibno. Pisarno vodi blagajnik, ki pre-

Največji avto mestne občine tipa Sauer, ki vozi na progi Maribor—Celje.

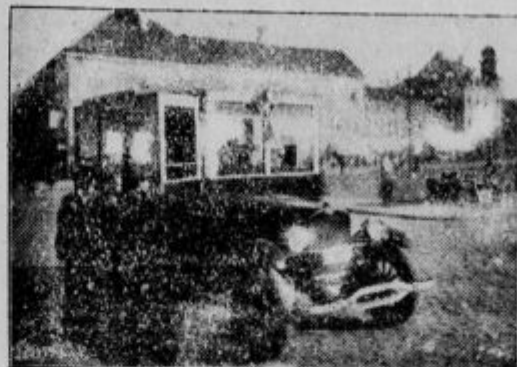
jema od šoferjev denar ter je obenem knjigovodja. Kontrolor nadzira delo šoferjev doma in vrši kontrolno službo na vseh progah. Avto-prometno podjetje zaposluje zdaj 12 šoferjev, ki pa morajo tudi avtomobile sami popravljati. Zato se je poleg garaže vpostavlila tudi lastna avto-delavnica. Na dvorišču garaže pa se le dni začne vzdavati bencinska sesalka, ki bo dobavljala bencin vsem avtomobilom, tudi traktorjem in tovornim avtom. Avtomobilov je sedaj 13, 3 Renault, 1 Saurer, 6 Chevroletov, narečni so še 3 Chevroleti. Sedežev imata dva.

Stavba avtoprometa mariborske občine.

Promet.

Proga Maribor—Celje znaša 64 km. Saurer vozi celo progo, Chevrolet le ob sobotah in nedeljo ter praznikih skozi v Celje, druge dni le do Slov. Bistrice, kjer je preko noči, da je tako omogočeno tudi pozno zvečer po večernih gledaliških predstavah se vrniti iz Maribora v Slov. Bistrico. Podoželske proge so pa sicer manj zasedene kot mestne, kjer je včasih naravnost naval na avtomobile. Tudi manjše proge kot Maribor—Selnica in druge režijske se obnesejo. Vsega skupaj pre-

Mestni avtobus-promet — postajališče na Glavnem trgu.

vozi avtomobili na deželi dnevno 380 km, v mestu zdaj 400 km. Edina ovira, ki bi znala zaustaviti, omejiti ali vsaj podražiti avtopromet na podoželskih progah, je zahteva gradbene sekcije v Ljubljani, ki je zahtevala za popravno cest tak znesek, ki naravnost onemogočuje nadaljnji promet. Pogajanja pa se še vršijo, in upati je, da bo zmagovalo naziranje, da je treba tem krajem, ki nimajo žel. zveze, omogočiti vsaj to prometno sredstvo.

Avto in izvoščki.

Prvotno se je mislilo, da bo avto-promet takoj izpodrinil eno do sedaj posebno upoštevano stroko prometa — izvoščke. Izvoščki sami so se tega tudi nemalo bali. Njihov strah pa ni bil prav utemeljen. Dejstvo je namreč, da se niti 10 odst. ljudi, ki so se do sedaj posluževali izvoščkov, ne vozi z avtobusi, ampak se še nadalje poslužujejo izvoščkov oziroma avtotakov. Vzrok je ta, da imajo avtobusi le gotovo smer in sprejemajo ljudi brez večje prtljage. Izvoščki pa so do zdaj in bodo tudi v bodoče vozili od postaje do hiše oz. obratno. Tudi se je nevolja izvoščkov že deloma podelila in demagogičen nastop socialistov v zadnji občinski seji ni našel nobenega odziva med izvoščki.

Kdo se vozi?

Zanimiva je statistika, kdo se vozi v novo vpeljanih mestnih avtobusih. Prvo mesto zavzemajo ljudje, ki se vozijo iz periferij mesta v službo ali v šolo v mesto. Na drugem mestu so delavski sloji, ki na ta način najhitreje tekom opoldan-

Kolumbovo jajce
to sicer ni, pač pa polezno sito
„Kompletta“ čajne ročke, ki omogoča dovršeno pripravo čaja in tudi s tem najvišji čajni užitek. Voni, moč in izdatnost so popolnoma razviti in čajni listi temeljito izkoriščeni.

Vi prejmete „Kompletta“ ročko potom trditelj P. Majzel, Maribor, ako ji vpošiljate prazne omote čaja znanega „Čajna ročka“ v vrednosti prodanega čaja od 3 kg, nadalje k tej spada jočo puščico za sladkor ali sladilo za smetano ali čajno shodilico, ako ji pošiljate praznih omotov za 1 kg vrednosti prodanega čaja.

ČAJNA ROČKA

skega odmora opravijo kosilo doma. Tretje mesto zavzemajo gospodinjke in kuharice, ki hite od vseh strani na trg in zopet s trga domov. Tem pa se pridružujejo manjše skupine drugih. Vsi ti ljudje vedno bolj uvidevajo, da je vpeljava avto-prometa po mestu res zlata vredna, saj najpotrebnejšim prihrani dosti zlatega časa.

Gospodarska korist.

Ne le, da je mestna občina s tem oskrbela večje število uslužbencev, da je upostavila podjetje, ki bo tudi mestno blagajno razbremenilo, pač pa celo mesto Maribor ima veliko gospodarsko korist od tega prometa. Stik med mestom in predmestjem ter med okolico se je zelo pomnožil. Trgovci in obrtniki imajo gostejši poset iz okolice kot sicer. Poslovne zveze so se kakor razile iz mariborske ravnine, v konjiško in obravsko dolino. V mestu samem pa je stik enega dela mesta z drugim delom zelo zboljšal, kar je zopet prihranek časa, lažje poslovanje itd.

Malenkostni pomisleki, ki jih vzbujajo in umetniški kak negativen pritisk, naravnost izginejo pred dejstvom: Maribor napreduje! Maribor napreduje pod županom dr. Leskovarjem. Maribor bo napredoval tudi v bodoče pod upravo, ki jo bo vodila SLS, kateri bodo Mariborčani brez ozira na svoje politično prepričanje tudi v bodoče zaupali občinsko upravo.

Edino delo SDS za mariborsko občino.

Sezijska razprodaja
damskih klobukov
20% popusta
Berko Ljubljana Dunajski c. 5

svojitimi odličnimi znanstvi, ne s svojo eleganco, ne s svojim nagnenjem za sport...

— Bomo že videli!... Pa vendar, ta gospod Bigabiševranski... to je čelja ro vrhu!

— Starši so včasih nespametni: bržčas so ga prečevali, jeli učiti izgovarjati ime!...

Nato se je dolga, suha in bakrenordeča gospa Košutnikova poslovila od kratke, debele in blede gospe Horvatove.

Sestal se je družinski svet. Gospoda Horvata so povabili nanj radi lepšega: častiljivi stari gospod je bil zadovoljen, da je lahko pil, jedel in spal. Vse, kar je bilo združeno z duševnim naporom, je zaupal svoji ženi. Marica Horvatova je bila brezpomembna in ni ji bilo rešilo nepopravljive in prirojene plitvosti, da ni bila tako strastno zaverovana v denar. Z desetimi meseci je že grabila za zlatimi in srebrnimi novci hlastneje nego po steklenici z mlekom. V smeh jo je pripravilo le živjenkkanje denarja v dlani. Z dvema leti je denar že zbirala. Z dvanaestimi leti ga je že nalagala. Z dvajsetimi leti je naletela na gospoda Bigabiševranskega, ki je bil še enkrat starejši od nje, poleg tega prav navaden človek, s precejšnjim trebuškom, plešast in jecjav. Ko je zvedela za namere tega častivrednega gospoda, je vzkliknila:

— Storimo, kakor mu drago: odškodujem se že pozneje. Za začetek ga papa povabi na kmete. Lojzki porečemo, naj pride. Imam svoj načrt.

*

Lojzka je bila revna sestrčina. Zato je znala kuhati in Marica se je hotela ob njej naučiti preprostosti.

— Porečemo, da bova skupaj kuhali. In da jo bo prijetneje gledati, ji posodim obleke...

Rečeno, storjeno. Ukazali so Lojzki, naj kaže

kar največ ošabnosti, da bi bila tem večje nasprotje nežni in skromni Marici. Ona se pa tudi ni upirala. — To je komedija vloge, ki si je z njo lahko privoščila nepričakovane počitnice za tri me-

Neko nedeljo pripelje gospa Košutnikova gospoda Bigabiševranskega. Oblečen je bil v črno salonsko suknjo, na nogah je imel platnene letne čevlje, na glavi pa nekaj panama z zelenordečim trakom. Gospod Bigabiševranski vslopi v salon, si obriše čelo, ne da bi pri tem pozabil vljudno zamomljati:

— Klanjam se, gospoda!

Marica je v obleki iz navadnega platna in ima predpasnik in nastavkom.

— Bežim, nastavi po končanem pozdravljanju. Skončati moram kremo. Ali greš, Lojzka?

— Kdo pa je ta gospodična? vpraša gospod Bigabiševranski.

— Prav revna sestrčina je, ki so jo že vso jili v previsokem duhu, kot je to čisto v navedi pri navadnih dekletih dandanes, de gospa Horvatova.

— Dandanes! ponovi gospod Horvat, ki je zvesti odmev svoje zakonske polovice in modro kima s svojo častiljivo sivo glavo.

— Gospodična Horvatova je zadovoljna samo, če je v kuhinji, vzdihne gospa Košutnikova, ki ji je na tem, da se zakon sklene. Videli boste, Julček, kako se ji posrečijo krema! Vseh deset prstov si boste oblizali!

— Nikdar ne jem krem, odvrne gospod Bigabiševranski. Ljubši mi je kak oster sir. Vsaj čim, da imam nekaj pot zobmi. Ali veste, kaj sem, malica svoje dni? Pošten strok česna, kos kruha in kozarec belega vina. Opustil sem to, ker so mi dopovedali, da v svojem položaju česna ne smem

jesti. Ah, so stvari, ki jih ne smeš delati, če imaš denar! Takole je kakor z mojim imenom — zdi se, da je predolgo. Moj oče ga je nosil, jaz pa sem prav tako močan kot moj oče. Za nekaj tisoč dinarjev bi mi ga odrezali in dodali kak drug člen. Odklonil sem, božje me udi! ... To ime mi je rešilo življenje... Da, nekoč sem ga moral na rekovati zlog z zlogom v neki trgovini, kar me je stalo dobri dve minuti... No, da, in med tem časom je padla opeka s strehe in ubila mimoidelega človeka. Da mi je bilo ime Vranjek, bil bi mrtev. Ah!

*

Kosilo je napovedano. Gospa Košutnikova hvali kuharske zmožnosti Marice, ki je opisala gulaž kot ga kuhajo v najbolj preprostih gostilnah. Gospod Bigabiševranski se je nasmehnil ter tako izrazil svoje zadovoljstvo. Lojzka se je zvijala od prijanjenega smeha. Oblečena je bila v svileno obleko vijoličaste barve, ki jo je okrasila z lepo, na vrhu utrgano rožo.

— Gospodična ima prav krasno obleko, pripomni gospod Bigabiševranski.

Njemu, ki je potegnili nase salonsko suknjo, se prav za malo zdi preprosta obleka Marice, bluz gospa Horvatove in volneni jopič starega gospoda.

— Potem pa tudi, si je mislil, mar skoro ne končajo so to svojo morijo. Saj ješ zato, da živiš, primaruha, ne živiš pa zato, da ješ.

— V okolici imate stare grobove, je zinil, da bi oklenil pogovor drugam.

— Lojzka vam lahko odgovori, de Marica: nečnim nasmehom. Priznavam, da takih reči ne znam.

— Grobovi so prav čudni, pravi Lojzka z od-

Kulturni pregled

Vademecum slovenskega izobraženca.

Odgovor g. Ferdo Seidla u v »Juruc« z dne 20. nov.

V »Slovenec« z dne 9. novembra t. l. sem pod gornjim naslovom opozoril na neresnost knjižice g. Ferdo Seidla »Moderna izobrazba« ter navedel zato nekaj zgledov, da se ne bi kdo dal prevarati ter bi od knjige to pričakoval, kar obljublja lepi naslov. Obenem me je pa tudi vodila ljubezen do mladih ljudi, ki bi lahko naselili množičnim zmotam, ki jih knjiga nudi. Težko, zelo težko je popraviti zlo, ki ga taka knjiga povzroči v mladih srcih. Mora jim vzeti vsako vero in s tem edino trajno moralno oporo v življenju. Da bi tem bolj podčrtal dejstvo, da tu ne gre za drugega, kot za objektivno ugotovitev zmot, sem se podpisal le z začetnimi črkami svojega imena, nad čemer se g. Ferdo Seidl silno huduje.

Odgovor na moje ugotovitve zmotnih trditve v knjižici je g. Seidl napisal v »Juruc« z dne 20. novembra t. l. Vodilni argument njegov je, da je moj članek izšel v »Slovenec« in je torej naravno klerikalizem glavna ovira samostojnemu napredku na kulturnem, moralnem, političnem in gospodarskem polju. To zgolj politično, docela ne utemeljeno opazko bi si g. Seidl lahko prihranil, kajti moja kritika nima s politiko prav nič opraviti. Precej bi pridobil na resnosti odgovor gosp. Seidla, če bi se bil držal običaja, da se dokazi ovreže samo s protidokazi, nikakor pa ne s političnim zabavljanjem.

Oglejmo si njegov zagovor. Kako otroško-naravno mišljenje ima g. Ferdo Seidl o čudežih, priča to, kako hoče dokazati nemogućnost čudežev: »Čudeži so pojavi izven prirodnih zakonov, nedostopni človeški pameti. Ne spadajo torej v prirodnoznanstveno stroko.« Kljub tej deloma resnični, deloma neresnični trditvi pa na dolgo in široko dokazuje, da čudežev sploh ni. Sklepanje, da če kaka stvar ni v prirodnoznanstvu znana, iste sploh ni, je ravno tak dokaz, kakor če bi zdravnik, iz dejstva, da v telesu s operacijskim nožem še nikoli ni našel pameti, iz tega sklepal, da človek nima pameti. Ravno v tem obstoji zmot g. Seidla, da se kot prirodnoznanec vtika v stvari, ki ne spadajo v njegovo stroko ter jih ne razume. Dalje trdi g. Seidl: »Moderni veščaki v tehniki preudarjajo načrte za svoje izdelke točno po fizikalnih in kemijskih prirodnih zakonih. Delovanje teh veščakov bi bilo nemogoče, če bi se njih preudarki križali z čudežnimi izvenprirodnimi vplivi.« Ako otrok vrže žogo v zrak, bi morala ista po zakonu težnosti pasti na tla, pa jo jo otrok zadrži, ali morda zato inženirji niso več v stanu zidati mostov itd., ker je bil naravni zakon prekinjen? Hlap po svojih naravnih zakonih bi se razgubil po svetovnem prostoru, razdelil v svoje sestavine itd., toda človek ga vklene s svojo inteligenco v kotle in dimnike, da služi na ta način človeku. Podobno bi lahko rekli o strelododu itd. Naravni zakoni so seve v teh posameznih slučajih ovirani, ali pa morda to ovira »veščake«, kakor pravi g. Seidl, »v njihovih preudarkih« v delanju mostov, strojev itd. Kar more človek, more tudi Bog, ki je vso naravo ustvaril. Saj čudež ni drugega kakor izreden dogodek, ki presega vse naravne sile (človeka ali prirode) in ki je zato od Boga samega. (A. T. Sonce in senca, str. 35.) Pokazal je s tem g. Seidl, da o čudežih nima pravega pojma, kar sem ugotovil že v prvi kritiki. (Cfr. »Slovenec« z dne 9. novembra 1927.)

Glede Kopernika naj omenim le, kar sem ugotovil že zadnjič, da je g. Seidl pozabil omeniti v svojem spisu, da je glavno Kopernikovo delo izšlo s posvetitvijo na papeža Pavla III. Pozabil je tudi omeniti, da je knjiga šele 80 let pozneje prišla na indeks po zaslugi Galilejeve, ki je s svojimi pismi na Castellija in na vojvodinjo Kristino naravnost izzival cerkvene kroge. V njih razlaga svojo teorijo glede razlaganja sv. pisma, kar nikakor ni spadalo v njegovo področje, vrhu tega pa naravnost pravi, da če se njemu prepove o tem razpravljati, se mora tudi Kopernika obsoditi. Šele na to je sledila prepoved Kopernika in znani Galilejev proces. Galilei ni bil preganjan kot dober astronom, ampak kot slab teolog. (Prim. Opere II 26—64, 45 ed. Favaro.) Vidi se pa, da virov o tem ni študiral niti g. profesor Seidl, niti Drtina, na katerega se sklicuje g. Seidl, niti Troels-Lund, na katerega se sklicuje Drtina. Kongregacijski dekret namreč ne trdi nikjer, da je Kopernikov nauk nezmišeln, krivoverski itd., ampak omenja le, da je filozofsko napačen in v nasprotju s svetim pismom. Besede, ki jih navaja g. Seidl, kot mnenje svete kongregacije, so le mnenje teologov, katere je kongregacija glede tega spora vprašala za svet, sodne moči pa to mnenje ni nikoli imelo. (Prim. Pastor XII, str. 203 nsl., 212—213.) Pomembno je, da je prav isto pozabil omeniti tudi g. Drtina, ki ga navaja g. Seidl. Kdor take stvari pozabi omeniti, s tem pokaže, da ali teh stvari ni vedel, ali pa, da hoče potvarjati zgodovinska dejstva. Moderna znanost še namreč dosedaj ni prišla preko zahteve, ki jo stavi znani Bernheim v svoji knjigi (Lehrbuch der historischen Methode, str. 300 nsl.), da mora zgodovinar vedno gledati, kake vire rabi pri svojih raziskavanjih.

Glede Giordana Bruna naj omenim le, da meni ni šlo zato, ali se je s svojimi bogokletstvi g. profesorju Seidlu prikupil ali ne. Gre le za to, ali je bil obsojen zaradi svojih astronomskih naukov, ki so obranjeni v njegovih spisih in njegovem procesu. Trdil sem, da niso astronomski njegovi nauki imeli nobenega vpliva na obsodbo. In tega g. Seidl niti ne poskuša spodbiti, čeprav nasprotno uči v svoji knjižici.

Glede Galileja se g. profesor prav lahko zanese na Pastora, ki sem ga citiral. Pastor pa v istem zvezku na str. 203 navaja še šest drugih avtorjev, ki jih v svrhu informacije vse lahko preštudira g. pisatelj. Viri so za zgodovinska raziskovanja po moderni znanstveni metodi bistvene važnosti. Tozadevno pa ni imel srečne roke ne g. prof. Seidl ne g. Drtina, zato se oba motita.

Nadalje g. profesor Seidl utemeljuje svojo tezo: »Glede prvega najpreprostejšega živega bitja, si ne moremo misliti drugače, kakor da je nastalo iz nežive snovi, kot izdelek fizikalnih in kemijskih sil.« (Moderna izobrazba str. 31.) Zaradi te trditve sem opozoril g. Seidla že v prvi kritiki, da je že leta 1862. L. Pasteur nenobitno dokazal, da je vse, kar je živo iz živega. Temu nasproti ugotavlja g. profesor, »da nihče še ni prirejal poizkusov, ki bi izpričali, da živa protoplazma nastaja ali ne nastaja iz neorganskih snovi ob neznanih okoliščinah, ki so vladale pred mnogimi milijoni let, takrat, ko so se pojavila na zemlji prva živa bitja.« Čudovita sila logike! Ko je šlo za pobijanje čudežev, je g. profesor Seidl zagovarjal neomajno stalnost naravnih in fizikalnih zakonov, češ, da bi brez njih »veščaki« ne mogli zidati mostov itd. Zdaj ko gre zato, da ubiži stvaritvenju in da zagovarja samopodjnost, sam sebi nasprotuje in trdi, da neznane okoliščine vendar lahko spremenijo to stalnost naravnih zakonov. Vidi se iz tega, da g. profesor svoje naziranje o stalnosti oz. o nestalnosti prirodnih zakonov po potrebi spreminja. Komentar je odveč.

Enako neutemeljeno je mnenje g. Seidla o človeški duši tako glede zgodovinskih podatkov, kakor glede nauka o duši. Cerkevno naziranje o duši izvira iz sv. pisma, ki jasno uči, da ima človek dva bistvena dela: dušo in telo in da sta ta dva bistveno med seboj v zvezi, to je, da tvorita enoto. Citate iz sv. pisma lahko najde g. profesor v vsaki boljši dogmatiki. Vienski cerkveni zbor je pa leta 1811. samo znova potrdil stari nauk o bistveni zvezi med dušo in telesom proti frančiškanku Petru Johannisu Olivi, ki je učil, da umska duša (anima intellectiva) ni neposredno v zvezi s telesom. Iz tega sklepati, da ima cerkev še le od leta 1811. dogmo o duši, kakor sklepa g. profesor, je prav tako smešno, kakor če bi kdo iz dekreta lateranskega cerkvenega zbora leta 1215. o sv. Trojici sklepal, da so šele tedaj kristjani dobili dogmo o sv. Trojici, čeprav so jih že skozi tisočletje krščevali v imenu presv. Trojice. (Prim. Jansen S. J.: Die Definition des Konzils von Vienne Z. F. K. Th. 1908, 289, 471.) Kar se pa tiče drugih zgolj filozofskih vprašanj o duši, so bili pa cerkveni očeti nedvomno večkrat pod vplivom Platona in drugih, kar je pa še dandanes vsakemu svobodno.

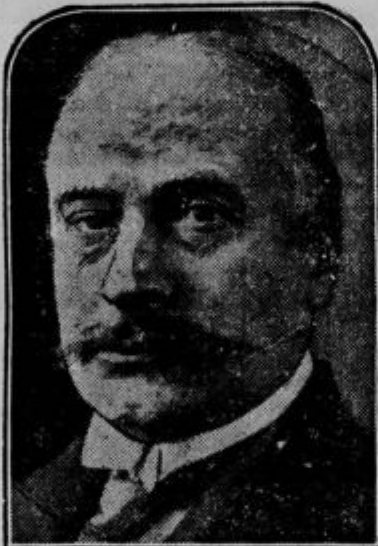
Naziranja g. Seidla o duši (str. 34 nsl.), češ, da so to možgani in da so človeške misli potemtakem ocedki možganov, je tako surovo materialistično in v takem nasprotju z dejstvi, da si ga dandanes noben filozof-znanstvenik, izjemši kakega g. Seidla, ne upa odkrito zagovarjati. (Prim. Die Weltanschauung des modernen Naturforschers 1907, 133.) Prav tako nesmisel je trditev g. Seidla, »da vse kar so živi možgani ustvarili dobrega, živi blaženo večno življenje. To obliko neumrljivosti opevajo in slavijo pesniki in pisatelji vseh napredujočih narodov« (str. 36). Ta Seidlova nesmrtnost je le časovna, saj znanost vsemu življenju na zemlji napoveduje smrt, kar je pa poglavitno, ta nesmrtnost ni tista, ki so o njej razmišljali in razmišljajo misleci. »Vsi pesniki napredujočih narodov«, ki jih omenja g. Seidl, pa žive le v možganih učnega g. profesorja. O Aškercu se ne more reči, da reprezentira vse pesnike slovenskega napredujočega naroda in isto velja o drugih narodih.

Spisati bi moral celo knjižico, če bi hotel le na kratko oceniti vse zmote »možganov« g. Seidla. Obžalovanja vredno je založništvo, ki je slovesu lepe zbirke »Pota in cilja« s tem spisom zelo škodovalo.

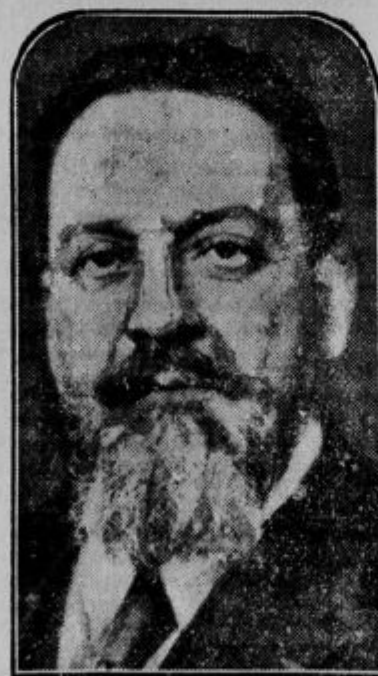
Glede očitka, češ, da zdibujem, da ni več grmad, lahko g. profesor prečita moj članek »Človeška družba in zločin« v letošnji »Socialni misli« in tam bo videl, da sem sploh proti vsaki smrtni kazni.

Za slovo bi g. profesorju toplo priporočil v študij gor omenjeno Bernheimovo delo in novejših virov, preden se zopet loti podobnega spisa.

Dr. P. Angelik Tominec, O. F. M.

M. De Beaumarchais, novi poslanik v Rimu.

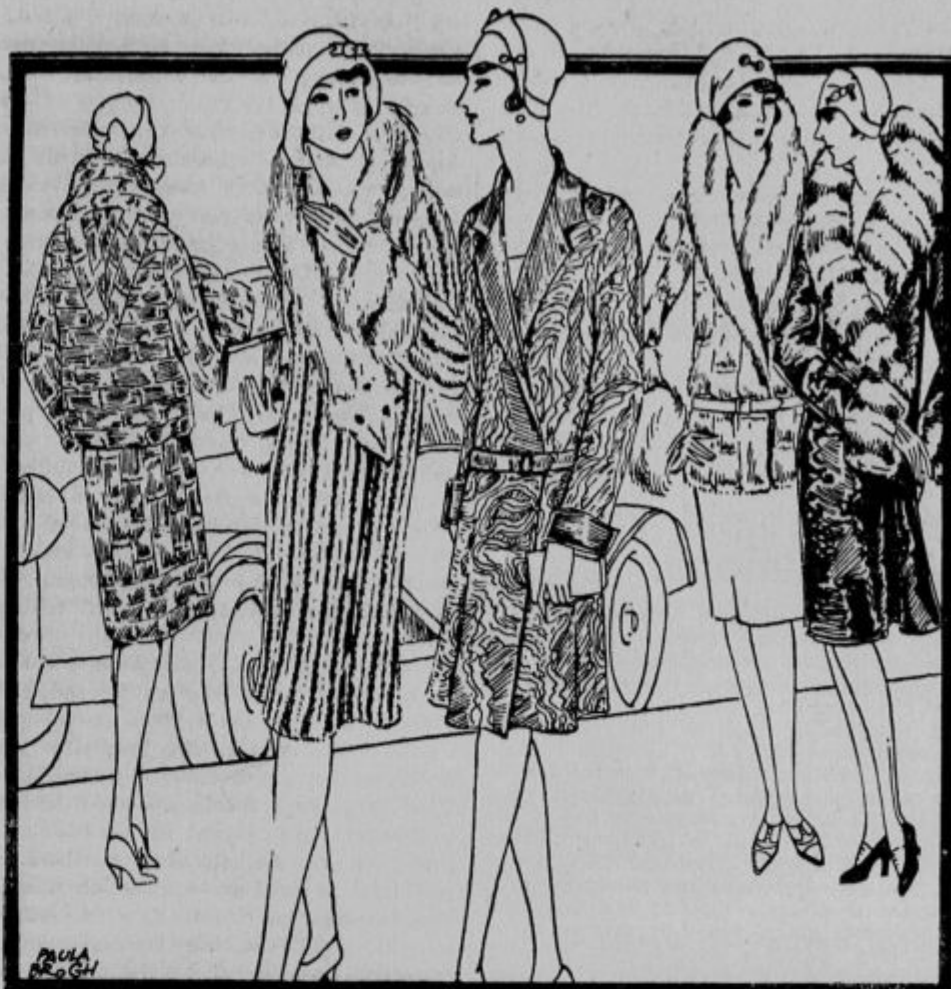
M. Louis Madelin,

za Flersom imenovani član francoske akademije.

— Natakari! Jaz sem vendar naročil porčijo zrezka. Vi ste mi prinesli menda samo vzorec...

Moda

Ni dvoma, da pomenja kožuh enega najlepših komadov moderne ženske garderobe. Le žal, da je cena krznu tako visoka, da jo srednji stan komaj zmore. Na drugi strani je pa tudi res, da je kožuh neugonjbljiv in da se da vedno preurediti in končno, ko je doslužil kot vrhno oblačilo, porabiti kot topla podloga ali obrobek za drug plašč. Seveda je treba kožuh izbirati s premislekom in izbrati vsikdar kraj s čim najenostavnejšimi linijami. Tak kožuh ostane takorekoč vedno modern oodnosno se da z malimi preuredbami modernizirati. Za vsakdanjo rabo se izbere lahko krzno svetlejša barva, za popoldanske prireditve so primer ne temne barve, v prvi vrsti črna; za večerne prireditve so priljubljeni kožuhi, sestavljeni iz majhnih kožic, ker se dajo na ta način doseči lepi vzorci. Na splošno pa so letos moderna v prvi vrsti dolgodlake krzna. Zelo učinkovita novost pri kožuih je uporaba neenakega krzna za ovratnike in manšete; vpoštev prihajajo zopet posebno dolgodlake krzna.

Naše slike podajajo nekaj lepih primerov modernih kožuhov. — Za sportne prireditve, avto in izlete so zelo priljubljene kratke jope iz krzna, h katerim se zelo podajo pletene obleke.

Volnene pletenine sploh vedno bolj osvaja modno poprišče in izpodrivajo tkanine. Ni ga že skoraj kosa obleke, ki bi ga ne proizvajala pleteninska industrija, in to kako uspešno, da modnim trgovinam krejaški izdelki zaostajajo in jih ne morejo spraviti v denar. Zmagoviti pohod volnenih pletenin je pa tudi povsem umljiv, saj te obleke niso le izredno praktične in trpežne, marveč zagotavljajo nosilki tudi vedno mladosten vtis.

Pletene obleke so tem elegantnejše, čim preprostejše so. Posebno odlične vtis napravljajo pletenine »angora«, ki so dolgodlake, izredno mehke in lahke. Dobe se v vseh modernih barvah. Zadnja novost so pletenine, pretkane s kovinskimi nitmi, sive pletenine s srebrnimi, »beige« z zlatimi, rdečkaste z bakrenimi.

Naša slika nam kaže nekaj zadnjih novosti s tega modnega področja. Opozarjamo posebno na plašč iz »angora«-pletenine. Nekaj posebnega pri teh plaščih je novost, da se morejo nositi na obe strani, ki sta vsaka zase popolnoma različne barve. Tako je n. pr. ena stran siva, druga zelena itd. Samo črna barva je za ta material neprikladna.

Končno prinašamo nekoliko ljubkih modelov za otroške obleke. Opozarjamo posebno na rusko suknjico, pleteno iz volne in svile.

Praska kolekcija slovenskega modernega slikarstva se je vrnila v Ljubljano in bo razstavljena od srede dne 30. novembra do četrta dne 8. decembra v Jakopičevem paviljonu proti vstopalni 3 Din. Razstava, ki je v Pragi zbudila tako veliko zanimanje, obsega slikarska in grafična dela zadnjih 50 let, ki izhajajo iz državne in zasebne lasti

ter iz zbirk Narodne galerije ter nudijo v zelo popolni sestavi vpogled v razvoj slovenskega modernega slikarstva. Gotovo bo zanimivo videti, s kakšnimi deli je bila naša umetnost na uspešni praški razstavi reprezentirana. Večina del je na prodaj. Ker bo razstava odprta le dober teden, opozarjamo nanjo že sedaj. — Narodna galerija.

KLISARNA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE
FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČ-
BARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE
KLISJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR
KLISJE PO SLIKAH, PERORISIH
IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTO-
GRAFIJAH ZA RAZGLED-
NICE, REKLAMNE SLIKE

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta cca 1-50 Din ali vsaka beseda
50 par. Najmanjši oglaš 3 ali 5 l. in. Oglaš na
devet vrstic se računa više. Za odgovor znanec
Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

DEKLICA 15—16 let,
bi se rada učila v trgo-
vini. Naslov in upravo pod
Poštena in pridna 9381.

Proste službe

MLEKARJA
išče večja mlekarna na
deželi; biti mora v vseh
stokah mlekarstva in
sirsarstva, istotako v pi-
savi dobro izvežban. —
Nastop službe 1. januar-
ja 1928. Plača po dogo-
voru. Naslov in upravo
lista pod: »Marljiv« 9366

Iščemo za tovarno pod-
petnikov izurjene
kopirerje

evnt tudi ŠLAJFERICE.
Prednost imajo oni kopi-
rerji, ki so že delovali na
»Framagovih« strojih. —
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod št. 9403.

Izurjena ŠIVILJA
se sprejme, vajena kro-
jenja pletenin. — Ponudbe
pod »šivilja št 9447« na
upravo »Slovenca«.

VAJENCA
ki se je že učil čevlja-
rstva, sprejemem. Hrana in
stanovanje prosta. Anton
Škerjanc, Celovška cesta
št. 96, Šiška. 9499

PLETILJE
izurjene za nogavice, se
sprejmejo. Istotam spre-
memo učenko, hrana in
stanovanje v hiši. Pism.
ponudbe na upravo pod:
»Pletenje 1«. 9497

Dve prodajalki
manufakt. stroje spre-
jem. Javijo naj se samo
izvežbane moči. Ponudbe
z navedbo plače upravi
pod: »Kranj 119—9510.«

Pouk
Francosko in nemško
konverzациjo
iz gramatike za odrasle
in otroke prevzamem. —
Knaflcova ul. 4/II, des. 2X
pozvoniti. — M. Nactigall.

ZASEBNO
KROJNO UČILIŠČE
Ljubljana — Stari trg 19.
V začetku decembra pouk
splošn. krojenja za kro-
jače, šivilje in nešivilje.
Speciellen pouk o jopcih
in plaščih za pletilje (štri-
karice). Za vsako pletilo
je velikega pomena, da
zna sama izdelovati kroje
za jopice in plašče. Ne
zamudite ugodne prilike
in se tečaja udeležite!

**Najlepša
drva**
Cebin, Wolfova ul. 1/2

POPRAVILA
Mehnik IVAN LEGAT
specijalist za pisarniške
stroje
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Tefeloni int. 434.

Otročiči plakajo

ponoči v brezspanju, ako
jih zastrupljate s KOFE-
INOM. — Dajte otrokom
kavo HAG, ki je prava
kava, neškodljiva, ker
nima kofeina. 8666

Tvrdba A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi najceneje vse vrste
ošeničeno moko in druge
mlinske izdelke.
Zahtevajte cenik!

10.000 Din
mesečno
lahko vsak zasluži. Po-
nudbe na: »Unitas«, Moj-
strana. 9521

Klavirji
Tovarna in zaloga klavir-
jev, prvovrstni instrumentov
različnih vrst, kakor tudi
lastnih izdelkov. Poseben
oddelek za popravila
in druge institute se iz-
gotavlja od moje tvrde
točne poštežbe, zmerno ce-
ne, tudi na obroke. Izde-
lovalec klavirjev H. WAB-
BINEK — Ljubljana, Gre-
gorčičeva ulica 5, I nadst.

Izjava. Gosp. Jakob
Gabrovšek ni
več opravičen, inkasirati
in prevzemati naročila na
kurivo za moje tvrde,
ker sem v več slučajih
ugotovil, da je nastopal
imenom moje tvrde, na-
ročila na kurivo pa pre-
zema za tvrdo Hitti.
DOM. ČEBIN, premož,
koks, drva. 9503

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Katinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi
prilogi v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantly vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Brez posebnega naznanila.
Po presrečnem skupnem bivanju nas je prehitro zapustilo najplemenitejše sree,
naša neizmerno ljubljena zlatna mama, gospa

Lujza Hafner roj. Demšar

danes v pondeljek 28. t. m. previdena s tolažili sv. vere.
Pogreb prebije pokojnice se bo vrtil v torek 29. novembra t. l. ob 2. uri popoldne
iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo darovale v Ljubljani in Železnikih.

V Ljubljani, dne 28. novembra 1927.

Globoko žalno

Milka poročna dr. Val. Rožičeva, hči
in vse ostale sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri,
vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka — Svoje
prostore ima tik za frančiškansko cerkev v lastni palači,
zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev — Poleg jamstva,
ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno pre-
moženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z
neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim
premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 120 millionov dinarjev

Za Miklavža, Božič in Novo leto

ima

Oblačilnica za Slovenijo
Ljubljana - Miklošičeva cesta št. 7
v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega
blaga najprimernejša darila.

Inozemna veletrgov. vina prima u stalnu službu
dobro izvežbanog kupovaoca
te poznavaoa naravnih jugosl. vina

(banatskih, štajerskih, hrvatskih, dalmatinskih i srbskih). Re-
fleksanti treba da dokažu svojo sposobnost za samostalne vo-
djene zaliha, da razumiju moderno podrumarstvo te da su vještii
njemačkom i srbsko-hrvatskom jeziku u govoru i pismu. Navesti
valja reference i dosadašnja službovanja. — Ponude pod šifrom:
»Samostalnost« na »JUGOSLAVENSKO RUDOLF MOSSE«
D. D., ZAGREB, Zrinjevac 20 — do 5. decembra 1927. 9507

ZAHVALA.

Za simpatijo, izkazano nam o priliki smrti nepo-
zabne nam matere in stare matere, gospe

Tilke Hubadove

bodisi s sočasnimi besedami, z udeležbo pri pogrebu
ali pa s poklonitvijo premnogega cvetja in vencev,
se najpristneje zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 28. novembra 1927.

Dr. Fran Hubad, rodbina dr. M. Zarnikova.

Uredite si prebavo. da Vam minejo bolečine!

Bolečine v želodcu, glavobol, pritisk krvi v glavo, ner-
voznost, nihanje spanja, zlati žila, slab
tek — nastanejo zaradi slabe prebave. Uredite
si svojo prebavo s preizkušnim eliksirjem
FIGOL, da Vam minejo bolečine FIGOL-eli-
sir ureja prebavo in Vam vrača življe. FIGOL
proizvaja in po pošti razpošilja z navodilom
o uporabi

lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2.

Poskusna steklenica z ovo'em in poštino
Din 40.— Originalni zabojček s 3 steklenicami
Din 105.—, z 8 steklenicami Din 245.—.

NAZNANILO

otvoritve gostilne

na dvorišču hotela »TRATNIK«, Sv Petra c. 25
dne 27. novembra 1927 — kjer se bodo točila
prvovrstna dalmatinska vina šibeniškega okraja
iz lastnih vinogradov. Priporoča se za obilni obisk
A. SUNARA.

Ali se
hočete
temeljito
osvobo-
diti

prolina in revmatizma?

Revmatizem je grozovita,
zelo razširjena bolezen, ki ne
priznava ne revnemu ne bo-
gatemu, svoje žrtve išče v
bogni koči, pa tudi v palačah.
Zelo mnogoteri so oblike, ki
se v njih pojavlja ta bolezen,
in prav pogosto niso boli, ki
jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot revma-
tizem. Sedaj so bolečine v udih in sklepih, sedaj
zopet otekli udje, siljučene roke in noge, trganje,
zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči so
prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli.
Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bole-
zen, tako mnogostanska so vsa mogoča in nemogoča
sredstva, zdravila, mešanice in mazila, se priporo-
čajo trpečemu človeku. Največji del med njimi ne
more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajnanje
za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je neškod-
ljivo zdravljenje s pitjem, ki

je pomagalo

že mnogim bolnikom.
Naslednje zdravilne je izobno in učinkovito naglo.
Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da
bomo vsakomur, ki nam piše

poslali popolnoma zastoni
naslo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej
mučijo bolečine, kdor se boče na nagei način temeljito
osvoboditi svojih bolezn brez vsake nevarnosti, naj
piše še danes:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse 5. Abt. 319.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

- Adrian Dr. Jos., Die Erziehung zur Frömmigkeit. Ein Versuch streng psychologischen Aufbaues. 86 str., vezano 36 Din.
Borkowski S. v. D., Führende Jugend. Aufgaben und Gestalten junger Führer. 197 str., vezano 63 Din.
Borkowski S. v. D., Reifendes Leben. Ein Buch der Selbstzucht f. d. Jugend. 362 str., vez. 76 Din.
Brey Henr. Von ewiger Liebe. Eucharistische Gedanken. 184 str., vez. 56 Din.
Christ J., Der Laienapostel. I. Des Mannes Kredo. 294 str. 36 Din.
Gatterer M., Im Glaubenslicht. Christliche Gedanken über das Geschlechtsleben. 115 str., 17 di-
narjev.
Geyser J., Auf dem Kampffelde der Logik. Logisch-Erkenntnistheoretische Untersuchungen. 288 str., vez. 114 Din.
Kappeler P. W., Wasser aus dem Felsen. I. zv. Neue Folgen der Homilien u. Predigten. 378 str. 90 Din.
Lennarz H., Natürliche Gottes Erkenntnis. Stellungnahme der Kirche in den letzten Hunder Jahren. 253 str., vez. 141 Din.
Masenius P. J., Exerzitien und Missionsbüchlein. Ein Führer auf dem Wege zu einem reinen, frommen u. vollkommenen Leben. 158 str. 24 Din.
Mey-Hoch, Vollständige Katechesen. I. in II. zvezek 560 str., nevez. 136 Din.
Meyer K., Ex ore Infantium. Kinderpredigten in der Kindersprache. 134 str., vez. 66 Din.
Nepp Dr. J., Gottes Wort bleibt ewig neu. Fünf-Minuten-Predigten auf alle Sonntage und ge-
botenen Feiertage des Kirchenjahres. 164 str., nevez. 62 Din.
Pfleger M., Homilien der Zeit, auf alle Sonntage des Kirchenjahres. 309 str., vez. 91 Din.
Puntigam A. S. J., Durch die Stürme der Jugend. Gedanken und Geschichten für jeden Jüng-
ling und Jugendfreund. 152 str., nevez. 26.50
dinarjev.
Rieking Dr. E., Jesus, der Heiland des Werkta-
ges. 150 str., vez. 41 Din.
Schilgen H., Du und Sie. Des Jungmanns Stellung zum Mädchen. 165 str., nevez. 40 Din.
Schulte Dr. J., Die Kirche und die Gebildeten. 278 str., vez. Din 33.50.
Tischler P. F., Handbuch zur Leitung des Dritten Ordens des heiligen Franziskus. I. del: Die Regel des Dritten Ordens. 378 str., vez. 190
dinarjev.
Triller Dr. G., Seelenleuchte. Gedanken und Grund-
sätze für das innerliche Leben. 167 str., ne-
vezano Din 22.50.
Triller Dr. G., Am Herzen Jesu. 92 str., nevez.
15 Din.
Zoozmann, Weg und Wille zum Erfolg. Ein Hand-
buch der Lebensklugheit. 200 str., vez. 80 Din.
Zach F., Modernes oder katholisches Kulturideal. 404 str., vez. 150 Din.